

KAREL EN ELEGAST

ROLVERDELING

Koning Karel	Steven
Koningin	Jana
Elegast	Elias
Eginhard	Tobe
Eggerik van Eggermond	Pjotter
Vrouw van Eggerik	Jes
Graaf 1	Leander
Gravin 1	Jietske
Graaf 2	Sam
Gravin 2	Sofie
Graaf 3	Omar
Gravin 3	Lien
Stem	Omar

KAREL EN ELEGAST

- 1 Feest Iedereen zit aan de feestdis, behalve Elegast
- 2 Karel slaapt, de 2 stemmen en het gesprek met Alcuinus
- 3 De koningin en de gravinnen.: spinnen, weven, borduren
- 4 De derde stem. Karel verlaat het paleis.
- 5 De samenzwering.
- 6 De ontmoeting met Elegast
- 7 Eggermond en zijn vrouw. De roof
- 8 De ontmaskering van de verraders
- 9 Het tweegevecht
- 10 Eerherstel van Elegast

Dramatis personae

1 Karel de Grote

2 Elegast

3 Alcuinus

4 Graaf

5 Eggermont

6 Samenzweerder

7 Samenzweerder

8 Samenzweerder

9 Koningin

10 Vrouw van Eggermont

11 Gravin

12 Gravin

1.FEESTDIS

Iedereen zit aan tafel, rijkelijk voorzien van spijzen en drank. Karel de Grote zit in het midden, hoger dan de anderen.

Links en rechts van hem zitten de koningin, Alcuinus en graven en gravinnen
Op de voorgrond treden dichters op. Zij vertellen fabels (Aesopos)
Iedereen is uitgelaten, behalve Karel de Grote, die na korte tijd begint te geeuwen en iedereen laat opstaan. Dan begeeft hij zich te ruste.

Zijn bed wordt klaargezet.

Karel de Grote legt zijn zwaard neer, doet zijn kroon af en legt zich neer.
Rust, stilte.

Dan klinkt de stem.

Karel de Grote veert recht, kijkt rond, staat op, doorzoekt de kamer, maar legt zich weer te bed.

Rust, stilte

Dan klinkt de stem voor de tweede keer.
Idem als eerste keer.

DE VROUWENKAMER

De vrouwen zitten bijeen en spinnen, weven, borduren.
Ondertussen vertellen zij elkaar de liefdesgeschiedenis van Tristan en Isolde

ALCUINUS

Alcuinus staat gebogen over een boek, aan een pupiter. Hij berekent de stand van de sterren, de loop van de planeten.
KDG komt bij hem. En spreekt over de stem die hij tot tweemaal toe heeft gehoord.
De raad van Alcuinus.

DE DERDE STEM en de repliek van KDG.
KDG verlaat het paleis.

DE SAMENZWERING
Graaf Van Eggermont en zijn kompanen

DE ONTMOETING MET ELEGAST

EGGERMONT EN ZIJN VROUW

DE ROOF

DE ONTMASKERING VAN HET VERRAAD

HET TWEEGEVECHT

EERHERSTEL VOOR ELEGAST

KAREL EN ELEGAST

inleiding : iedereen zit te lezen.

allen Fraaie historie ende al waer
Mag ik u tellen, hoort er naar.

Het was op ene avondstonde
Dat Karel slapen begonde
t' Ingelem opten Rijn.
't Land was algader zijn;
Hi was keizer ende konink mede.
Hoort hier wonder ende waarhede,
Wat den konink daar gevel,
Dat weten nog die menige wel.

Iedereen springt op. De kinderen bouwen het podium om. De tafels worden links en rechts van de troon gezet. Stoelen er achter. Karel de Grote gaat zitten, de anderen daarna. Alleen Elegast zit niet mee aan tafel.

Drank en eten worden op tafel gezet door de vrouwen.

Iedereen kleedt zich om. De ridders dragen zwaard en schild. Zetten een helm op. Gooien een eenvoudige mantel over de schouders.

Karel de Grote zet de IJzeren kroon op.

De een na de ander komen de ridders naar voor en vertellen een fabel. Eerst graaf 1 en graaf 2

Graaf 1 Aesopos heeft ooit verteld,
Een waarheid die ook nu nog geldt,
Hoe de minsten onder de zijnen
Niet uit het oog der machtigen verdwijnen,
Als zij hen een dienst bewijzen,
En zij uit hun nood verrijzen.

Graaf 2 Een grijze muis, klein van gestalt'
Had eens de middagdut van koning leeuw vergald.
Zij riep en kermde om erbarmen,
maar koning leeuw zei : "Ach, ocharme,
Met een hap zit je achter mijn kiezen
En zal je snel je leven verliezen."

Graaf 1 Maar 't muisje was toch dapper,
En 't was in 't spreken nog wat rapper,
en zei: "Als jij mijn leven sparen zal
laat rusten dan je maag en gal,
en laat me rustig verder gaan
ja laat mij 't leven nog bestaan.

En kom je later ooit in nood,
En zie je voor je ogen reeds de dood,
roep mij dan als de weerlicht snel,
ik kom je helpen, is dat niet wel?

Graaf 1 De leeuw die lachte en brulde luid:
Zo'n kleine muis, zo'n groot geluid
Hoe zou jij mij ooit kunnen redden ?”

Graaf 2 “Toch, toch, daar wil ik wel op wedden”
Want niets dat leeft is toch volmaakt,
Wacht maar eens af tot je in nood geraakt !”

Graaf 1 “Ik laat je gaan,” zei toen de leeuw,
“ik moet nog lachen.” Hij liet een geeuw,
Je kon het achterste van zijn keelgat zien,
‘t was groot genoeg voor honderd muizen misschien.

Graaf 2 Maar de muis die liep snel weg
en kroop tevreden onder de heg.
Maar zie, slechts enkele dagen later,
‘t had flink geregend, er stond veel water,
gebeurde iets, ‘t was niet voorzien,
de muis die kreeg gelijk misschien.

Zo was toch toen die koning der dieren
Die op weg was om een maaltje te versieren
verstrikt geraakt in jagersnetten,
Hier hielp echt niets, geen decreten of geen wetten.
Die kleine muis, onooglijk in zijn ogen,
Hij vond ‘t niet waard dat beestje te gedogen,
kwam hem ter hulp al in zijn nood.
En zei : “Gij machtige Leeuw, gij koning groot,
Ik zal u wel verlossen met uw welbevinden,
maar je mag me niet verslinden,
is dat beloofd ?”

Graaf 1 “ God zij geloofd !”
zei toen de leeuw, met groot gebrul,
en kronkelde zijn staart tot een krul,
“Je zal je leven niet verliezen,
je bent te klein al voor mijn kiezen !”

Graaf 2 Toen knaagde fluks die kleine muis,
Dat stevige net tot vezelgruis.
En snel de leeuw het op een lopen zette
Om op zijn troon te zinnen op nieuwe wetten.

Allen

Bravo, bravo, 't is goed gedaan
Wie zal er nu vertellen gaan ?

Eginhard

Fabels vertellen toch immer de waarheid,
Voor sommigen tot vreugd, voor anderen ten spijt.
't Zijn niet altijd de groten der aarde
voor wie het lot slechts goed bewaarde.
Neen, ook zij kennen kommer en kwel,
Ook voor hen is 't leven soms een hel.
En soms, ja soms gaan ze ten onder,
Dan lijkt dit eerst toch wel een wonder,
hoe dat zij kunnen knakken en breken,
t' zijn geen zwakken, 't zijn geen weken,
neen, stevig gebouwd en stoer in hun leden,
weerbarstig en sterk in al wat ze deden.

Daar was toch eens zo'n machtige eik,
zijn kruin was zo groot als een koninkrijk,
de vogels die bouwden daarin vele nesten,
Die eik, die voelde zichzelf de beste.
Zijn takken die staken ten hemel omhoog.
Zijn voeten in d'aardkorst, die hard was en droog,
Die droegen zijn stam als een zuil,
En maakten daarbij zichzelf nog vuil,
Doordat ze steeds in die aarde maar wroetten,
wat ook de taak is van wortels als voeten.
Hij voelde zichzelf boven alles verheven,
en keek neer op de anderen die onder hem leven.
Daar was toch dat buigzaam, beweeglijke riet,
De eik kon niet begrijpen, hij snapte het niet,
Dat zo'n minder wezen, zo dicht bij hem stond
waarvan ieder die 't zag toch ook nog wel vond
dat naast zo'n machtige boom als die eik,
Dat riet daar niet paste, te arm voor die wijk.
Dus keek de eik vanuit de hoogte neer
Op dat riet, en zei elke keer
" Onkruid, onkruid, je vergalt mijn leven,
je staat daar te trillen, je staat daar te beven,
Ik word er waarachtig nog moedeloos van,
Sta nu eens rustig en stoer als een man !"
Maar 't riet dat wuifde de woorden weg,
En 't boog heen en weder, zo de wind het haar zegt.

Maar midden de maand, de mooiste van 't jaar,
Kwam daar een storm met groot misbaar.
De winden die joegen en beukten de eik,
Zijn wortels die trilden beneden in 't slijk.

Toen brak er een tak,
En nog een die brak,
Totdat ook tenslotte de stam het begaf,
Het ging met de eik heel snel bergaf.

Maar voor 't riet dat geleerd had heel soepel te zijn,
Was toch die storm een heerlijk festijn.
Het boog en het zwierde en draaide maar rond,
Het leek wel of het op de kermis stond.
Het lachte en boog zich met vreugd in de wind,
Het was zo gelukkig als 't kleinste kind.

En was de storm voorbijgeraasd,
Dan stond het riet daar eenzaam, verbaasd,
Waar was nu die grote, die machtige eik ?
Hij lag daar geknakt, gebroken, een lijk !
Want hoogmoed komt toch steeds ten val
Dat leert ons deez' fabel in ieder geval.

Allen

Bravo, bravo, 't is goed gedaan
Wie zal er nu vertellen gaan ?

Gravin 3

De avond duurt wellicht nog lang,
dus luistert allen naar mijn zang,
waarin men u vertellen gaat
en naar waarheid daarin staat,
hoe de zwakken toch de sterken
kunnen treffen in hun werken.

De leeuw, van 't dierenrijk de koning
zat op zijn troon temidden zijn woning.
Hij zat gebogen vol van zorgen
Ja, haalt hij wel de dag van morgen ?

Hij voelt de rimpels op zijn hoofd,
Zijn ogen zijn haast uitgedoofd.
De tanden vallen uit zijn mond,
Hij voelt zich helemaal niet gezond.

Hij neemt daarop een wijs besluit.
Hij nodigt alle dokters uit.
Van ieder diersoort komt er een
Maar wat hij heeft, dat weet geen een.

De vos die heeft het wel gehoord,
Maar wijselijk zwijgt hij als vermoord.
De wolf die wil hem uit gaan smoren,

Maar is de vos daardoor verloren ?

Hij spreekt de koning aan allicht
Hoe zijt gij koning, voorgelicht ?
Ik heb gereisd en veel gelezen,
Je kan maar zo en zo genezen.

Je moet goed eten, goed verwarmen,
Ruk uit die wolf maar al zijn darmen,
En trek hem uit zijn warme vacht,
t'Is best dat je daarmee niet wacht.

Zo deed de leeuw, de beestenbaas,
de wolf die ging er aan, helaas.
Nu draagt de leeuw de wolvenhuid,
En daarmee is 't verhaal hier uit !

Allen Bravo, bravo, 't is goed gedaan
 Wie zal er nu vertellen gaan ?
 Bravo, bravo, 't is goed gedaan ...

Karel 't Is tijd nu om naar bed te gaan !

Snel dragen allen alles weg.
Een bed wordt klaargezet.
Karel legt zijn zwaard neer en gaat op het bed liggen.

Stem Koning Karel, Karel Koning, luister goed en luister wel
 Ik ben van god gezonden, uit de hemel, niet ter hel.
 Staat op en gaat uw bedde uit,
 Gij moet gaan stelen, maak grote buit,
 Zo beveelt u god, uit den hemel hoog,
 Die nooit een mens noch koning bedroog.

Karel schrikt wakker, springt uit zijn bed en kijkt overal rond

Karel Geen mens bevindt zich in deez' kamer,
 Toch hoorde ik een stem als 't slaan van een hamer
 op 't aambeeld van de smid in de smis
 Ik denk dat ik droomde, ik denk het gewis.

Karel gaat weer te bed.

Stem Koning Karel, Karel Koning, luister goed en luister wel
 Ik ben van god gezonden, uit de hemel, niet ter hel.
 Staat op en gaat uw bedde uit,
 Gij moet gaan stelen, maak grote buit,

Zo beveelt u god, uit den hemel hoog,
Die nooit een mens noch koning bedroog.

Karel Waar zit toch die kerel, die mijn slaap zo verstoort,
Wee als ik hem vind, ik hang hem te koord.
Zijn koning met spot uit het bed te halen,
Hij zal ervoor boeten, met zijn leven betalen.

Niemand, maar niemand die zit er hierbinnen,
Begint het hier boven nu ook al te spinnen.
Ik zal Eginhard 's raad moeten vragen,
Mijn dromen beginnen mijn verstand aan te knagen.

Karel gaat weg.

Eggerik van Eggermonde en de samenzweerdere komen op, in het duister.

Eggerik Koning Karel moet eraan !

Samenzweerdere Koning Karel moet eraan !

Eggerik Heb je dat allen goed verstaan ?

Samenzweerdere Koning Karel moet eraan !

Eggerik Hij heeft ons al te zeer belogen,
Hij heeft ons al te zeer bedrogen :

Samenzweerdere Koning Karel moet eraan !

Eggerik Hij heeft zichzelf de kroon gegeven
Hij geeft ons amper genoeg om te leven :

Samenzweerdere Koning Karel moet eraan !

Eggerik Hij stuurt ons steeds ten oorlog uit
Neemt altijd zelf de grootste buit :

Samenzweerdere Koning Karel moet eraan !

Eggerik Hij doet ons aan hem trouw beloven
Hij stelt zich altijd de ander te boven :

Samenzweerdere Koning Karel moet eraan !

Eggerik Gedaan, gedaan, aan ons de macht,
Dat zweren wij in deze nacht :

Samenzweeiders Dat zweren wij in deze nacht,
 Gedaan, gedaan, aan ons de macht !
 Hij stelt zich altijd de ander te boven,
 Hij doet ons aan hem trouw beloven !
 Neemt altijd zelf de grootste buit,
 En stuurt ons steeds ten oorlog uit !
 Hij geeft ons amper genoeg om te leven
 Hij heeft zichzelf de kroon gegeven !
 Hij heeft ons al te zeer bedrogen,
 Hij heeft ons al te zeer belogen !
 Wij hebben dat allemaal goed verstaan :
 Koning Karel moet eraan !

Graaf 2 Wij willen die Karel als koning niet meer !
 Wij gaan er naartoe, we steken hem neer !

Samenzweeiders We steken en steken, we steken hem neer !

Graaf 3 Komaan, aan de slag, waarop nog gewacht ?
 We gaan er naartoe, we doen het vannacht !

Samenzweeiders We doen het vannacht, we doen het vannacht !

Eggerik We moeten ons eerst toch goed beraden,
 om niet in ons eigen bloed te baden.

Samenzweeiders We steken en steken, we steken hem neer !

Eggerik Dat doen we dan wel een andere keer !

Samenzweeiders De vrees en de schrik, die hebben hem bekropen,
 Het begint hem al dun langs de benen te lopen !

Eggerik Geen vrees en geen schrik, geen angst om de daad,
 Maar wijs overleg en heel rijp beraad
 Doen me besluiten om toch nog te wachten ...

Samenzweeiders ‘t Is dat wat we dachten, ‘t is dat wat we dachten !

Eggerik Nu staan er de wachters op post bij de poort
 Nog voor we er zijn, zijn we in bloed al gesmoord.
 Maar morgenvroeg is er de koning zijn raad,
 Dan staat er toch niemand gewapend paraat.
 Geen graaf, geen baron draagt dolk of zwaard,
 Opdat toch die raad niet in oorlog ontaardt.
 Maar wij zullen gaan, gewapend en wel,

We dragen ons dolken verborgen op ons vel.
En ik geef de koning de dodelijke steken,
En jullie beletten de anderen tot wreken.

Samenzweerders We steken en steken, we steken ze neer !

Eggerik en de samenzweerders gaan weg.

De vrouwen komen op. De ene zet zich bij een spinnewiel, de ander heeft een borduurwerk, een ander weeft.

Koningin Mijn man, koning Karel, die laat jullie weten
Dat na de raad morgen, w' aan de feestdis gezeten.
Een lied zullen horen van trouw en van moed,
Van dapperheid, roem en heldenmoed.

Gravin 3 Het beste gedicht, de zuiverste zang
Dat kan ons bekoren de hele dag lang.
Wij horen de liederen van oorlog en strijd,
Die streden de ridders in vroegere tijd.

Koningin Van Hector, Achilles hun tweestrijd bij Troje
Van Agamem's liefde voor Chryseis de mooie.
Hoe graag hoor 'k vertellen van Odysseus sluw,
Al vind ik die fabels voor kind'ren te ruw.

Gravin 1 Toch, beste vrouwe, is't goed ze te horen,
Zo gaan ook die zangen toch nimmer verloren.
Ze strekken tot voorbeeld in iedere ziel,
En dat is wat mij daarin toch beviel.

Gravin 2 Het gaat ook niet altijd om strijd en gevecht,
Maar ook om 't verstand, dat weze gezegd.
Het was toch door list dat Troje verging
daar was het toch sluwheid die wapens verving.

Vrouw van Eggerik Zo is het, daar mogen we allen van leren.
Maar toch wil ik zeggen, het mag niet ontberen,
Het beste verhaal, door God ons gegeven
Is toch nog de bijbel, die wijst ons het leven.

Gravin 1 Dat Godes macht staat boven alles op aard,
Dat God 't kwade straft, het goede bewaart,
Dat Christus zijn zoon hier ter wereld kwam lijden
Om ons van de duivel en zijn macht te bevrijden.

Gravin 2 Daar gaat toch niets boven, dit is 't verhaal,

- Dat 't mooiste en 't beste is, van allemaal.
In god weet ieder mens zich geborgen,
Hij is de god die voor allen zal zorgen.
- Vrouw van Eggerik Koningen en keizers besturen zijn land
Ze kregen het slechts van gode in pand.
Zo doet ook toch Karel; hij is als een vader,
Die steeds aan ons denkt, zo nu en zo later.
- Gravin 2 Hij is een man vol wijsheid en kracht
Hij is een zon, die schijnt in de nacht.
- Gravin 1 Hij is de man, een strijder voor god
Die trouw is aan 't woord, als was 't een gebod.
- Koningin Ik dank u, vrouwen, om uw taal
Maar vraag me toch eens, welk verhaal
De koning morgen op laat dissen,
Ik zal 't u zeggen, u niet laten gissen.
- Gravin 3 Misschien kan ik 't weten, ik zal het eens raden
Het gaat om een koning vol roemrijke daden
Die heerste destijds over 't woest Britse land,
't Is koning Arthur, Excalibur ter hand.
- Koningin 't Is niet koning Arthur, dat weet ik heel goed
Het gaat om een man die vreselijk boet.
Maar nooit een zonde in zijn leven beging
Totdat hij verjaagd werd van 't koninklijk Ding.
- Vrouw van Eggerik Dan is het niet Roland die stierf in 't land
van Ronceval, blazend zijn hoorn Olifant ?
Nu weet ik 't ja, je kan 't niet verhinderen
Het gaat over Aymon en zijne vier kinderen.
- Gravin 1 Die moed van de vader, die trouw van het paard,
Ik weet nog de naam : het was 't ros Beiaard.
Zij gaven niet toe, nee, geen van hen beiden
Zij wilden ook nooit van elkander niet scheiden.
- Gravin 2 De liefde is mooier dan wat ook ter aard ,
Al wordt ook die liefde geen lasten bespaard.
Het zal het verhaal zijn, geplengd met een traan,
van die mooie Isolde, die droeve Tristaan.
- Koningin Het is een verhaal, het wordt nog geschreven,
We zitten erin, we zijn 't aan 't beleven.
Het is een verhaal, dat ieder verrast,
het is het verhaal van Elegast.

Karel en Eginhard komen al pratend met elkaar op. De vrouwen knielen voor hem neer. En blijven daarna op de achtergrond.

Karel Elegast ?

Koningin In een droom heb ik hem gezien.

Karel 't Was dat wat je vertelde, misschien ...?

De koningin groet en gaat in de achtergrond.

Karel Maar over de stem, die ik heb gehoord,

Eginhard Doe nauwgezet wat ze zegt, woord voor woord.
Maar zorg ervoor dat niemand hier weet,
Wat die stem u aanraden deed.
Ik wens u wel te rusten, een heel goede nacht.

Karel Maar voor ik ga slapen, ...

Eginhard ... Vertrouw op de wacht.

Eginhard verdwijnt, de vrouwen gaan weg. Karel is alleen. Hij gaat weer liggen. Stilte.

Stem Koning Karel, Karel Koning, luister goed en luister wel
Ik ben van god gezonden, uit de hemel, niet ter hel.
Staat op en gaat uw bedde uit,
Gij moet gaan stelen, maak grote buit,
Zo beveelt u god, uit den hemel hoog,
Die nooit een mens noch koning bedroog.
Doe nu wat u god gebiedt,
Zo verliest gij 't leven niet !

Karel Dit druist toch in tegen elk gebod,
Een koning die steelt, hij staat ten spot
Van iedereen, zodra men weet,
Wat hij des nachts heeft uitgevreet.
Maar ik doe wat die stem beveelt,
Al zit ik met die zaak verveeld.
Want als ik moet uit stelen gaan,
Dan moet ik ook te rechte staan,
Maar rechter ben ik zelve in eigen persoon,
Ik vind dit verwarrend en hoogst ongewoon.

Karel staat op, zet zijn helm op, neemt zijn schild en zijn zwaard en verlaat de kamer.

Karel
Hoe moet ik nu langs de wachters gaan,
Die bij elke deur ten paleize staan ?
Ik zal maar weer op god vertrouwen,
Maar loopt er iets mis, het zal me berouwen.

Het is toch wel een bijzondere nacht,
Niet een van mijn mannen hield trouw nog de wacht.
Geen enkele deur was ook maar op slot,
Wat staat me te wachten, wat is toch mijn lot ?

Ik hoorde daarstraks die vrouwen nog zeggen,
Van Elegast, dwalend langs wegen en heggen,
Die leeft er van roven, bedriegen en stelen,
En nu ben ik zelf voor dief aan het spelen.

Er staan er geen sterren, geen maan in deez' nacht,
't Is donker als ter helle, wat wordt er verwacht ?
Waarheen moet ik gaan, waarheen me toch wenden,
Om 't woord te volbrengen dat God me deed zenden ?

Plotseling komt Elegast.

Elegast
Wie breekt hier de stilte met 't klagende woord,
Van verre niet zichtbaar, maar wel goed gehoord.
Blijf staan, ga opzij, en laat me passeren,
Ik houd niet van ridders die 's nachts misereren.
Zeg mij uw naam, en die van uw vader,
Wat doe jij hier 's nachts, verklaar u eens nader !

Karel
Het is niet mijn taak om als eerste te spreken,

Elegast
Toch wel, want jij bent vreemd in deez' streken.
Licht op je vizier, laat zien wie je bent,

Karel
Zo'n eisen te horen, ben ik niet gewend.

Elegast
Dan zullen we strijden !

Karel
'k zal 't gevecht niet vermijden !

Karel en Elegast slaan op elkaar in, tot Elegast zijn zwaard verliest. Dan wil Karel dat Elegast zich bekend maakt.

Karel
Het is nu aan u om als eerste te spreken.
Wat is er uw naam, wat doet g' in deez' streken ?

Elegast Ooit was ik ridder aan 't hof van mijn koning
Maar moest er door laster verlaten zijn woning.
Sindsdien dwaal ik rond, verborgen in 't woud,
En moet er gaan stelen voor 't lijfsbehoud.
Elegast is mijn naam, ik draag hem met ere,
En ben nog steeds trouw aan Karel, mijn here.
Maar spreek nu, en zeg me nu ook op uw beurt,
Wie dat gij zijt, en wat er gebeurt.

Karel spreekt tegen het publiek :

Karel Het is dien dief, die Elegast,
Die ik waarachtig heb verrast.
Ik kan toch niet zeggen mijn ware naam,
Ik kan ook niet zeggen waar kom ik vandaan.
Ik zal hem vertellen, ik ben ook een dief
en stelen en roven, dat is mij lief.

Karel spreekt tegen Elegast

Adelbrecht is 't antwoord naar de naam in je vraag.
Roven en stelen : dat doe ik pas graag.
Al wat ik heb, mijn schild en mijn zwaard,
Ik heb het geroofd, er nooit voor gespaard.
Niets houdt me tegen, ik breek overal binnen,
Tegen mij is er werkelijk niets te beginnen.
Ik was ook vannacht weer op weg om te stelen
Dat wil ik u naar waarheid dan ook niet verhelen.

Elegast Laat ons dan samen op rooftocht gaan.

Karel tegen het publiek :

't loopt toch wel wonderlijk deze nacht,
heeft god dat ook al zo bedacht ?

Karel tegen Elegast Waarheen wilt gij gaan ?

Elegast Bij 't eind van dit woud,
Is een burcht gebouwd.
Het is er de woning,
Van de zwager des konings.

Karel tegen het publiek

Hoe dat het beschikt is van hier boven,
Ik kan het met moeite haast geloven.

Karel tegen Elegast Hoe is er zijn naam, zeg't mij terstond !

Elegast Eggerik van Eggermond.

Karel tegen het publiek

Ik geloof warempel mijn oren niet,
Is 't daar dat god mij stelen gebiedt ?

Karel tegen Elegast

Hoe dacht je in die burcht te raken?
Of denk je dat ze die niet bewaken ?

Elegast

Ben jij een dief, of ben je het niet?
Je geraakt toch zo binnen dat niemand je ziet.
Kom nu op weg, de nacht blijft niet duren,
We geraken er binnen, door een gat in de muren.

Aan u is de eer om de muren te breken.
Is dat uw gereedschap, manlief dat duurt weken !

Karel

Ik had in der haast niets anders gevonden.

Elegast

Ben jij wel een dief? Dan toch geen gezonde.

De steen is er uit, we kunnen naar binnen.
Jij krijgt de eer om het eerst te beginnen.

Karel

Ik heb zo geen zin meer om het hier nog te wagen,
kunnen we niet elders gaan, wou ik u vragen.

Elegast

Wat krijgen we nu, ik kan 't niet geloven.
Heb je schrik om te stelen, ben je bang om te roven ?
Vooruit, kruip naar binnen, de nacht is gedaan,
Ik hoor in de verte daar kraait reeds een haan.

Karel

Ik ben niet zo goed in muren doorkruipen,
En evenmin houd ik van schuifelen en sluipen.

Elegast

Dat noemt zich dan dief, de beste van 't land,
Wat is er vandaag met u aan de hand ?

Maar goed, blijf maar staan,
Ik zal wel gauw naar binnen gaan.
Maar heel even wachten ik eet eerst dit kruid,
Dan kan ik verstaan elk dierengeluid.
Dat kwam me meermaals goed van pas,
Om t' ontdekken waar rijkdom was.

Er kraait een haan. Daarop komt Elegast snel terug bij Karel

Elegast

De haan die kraaide, 'k verstond zijn taal.

Karel

Wat vertelde hij dan allemaal ?

Elegast De haan die kraaide er op los :
 “De koning staat hier in het bos !”

Karel En dat geloof jij allemaal,
 Zo’n haan vertelt toch brabbeltaal !

Elegast Hier proef dit kruid, dan zal ‘t wel gaan,
 Dan kan jij ook die haan verstaan.

De haan kraait weer

 ‘k Versta zijn woorden een voor een :
 “De koning staat hier bij het steen !”

Karel Die haan verkoopt slechts rare kuren,
 Er staat geen koning bij de muren.
 Ik zie hier toch geen koning staan,
 ‘t is trouwens donker, d’er is geen maan.

Elegast Jij bent wel groot en struis gebouwd,
 je woorden zijn wel hard en stout,
 je kan goed zwaaien met je zwaard,
 maar dief zijn is toch niet je aard.

Karel Ik ben een dief, dat zei ik al,
 Ik roofde hier en overal.

Elegast O ja, dat moet ik dan geloven,
 Dat jij leefde van stelen en van roven ?
 Toe zeg me dan, waar is het kruid,
 dat ik je gaf, toe, spuw het uit.

Karel Dat kruid is in mijn mond gebleven,
 O wacht maar eens, ik zoek het even.

 Ik kan ‘t niet vinden, het is verdwenen.

Elegast Jij bent een dief om van te wenen !
 Hier is dat kruid, ik nam het uit uw mond,
 ‘t is daarom dat je ‘t daar niet vond.
 Blijf jij hier buiten nu maar staan,
 Zal ik nu snel weer binnen gaan.

Elegast gaat weg.

Karel Hiermee ben ik toch niet zo blij,
 Want stelen, dat is niets voor mij.
 En dan daarbij die leugens verzinnen.
 Ik vind het niks goed, met Elegast daarbinnen.

Pauze.

Vrouw van Eggerik Eggerik, jij bent een vechter, zoals 't hoort,
Maar zeg me met een eerlijk woord,
Waarom kwam jij vannacht zo laat,
Jij voert toch niets in 't schild, geen kwaad ?

Eggerik Ach vrouw, slaap voort, maak je geen zorgen,
'k Bereidde slechts de raad van morgen.

Vrouw van Eggerik Zo mag ik het horen, ja zo is het goed,
Ik wens je een nacht, heel rustig en zoet.

Elegast komt binnen en steelt. Hij maakt daarbij lawaai. Eggerik schiet wakker.

Eggerik Ik hoorde daar verdacht gerucht.

Vrouw van Eggerik Ach man, het was je eigen gezucht.
Wat scheelt je toch, je doet zo raar,
Er is iets met je, 'k zie 't voorwaar.

Eggerik Ik meende echt toch iets te horen,
Maar goed, 'k zal slapen als tevoren.

Elegast steelt verder, maar laat iets vallen. Eggerik schiet weer recht en trekt zijn zwaard.

Eggerik Nu ben ik zeker: ik hoorde geluid
d' Er is hier een dief. Laat liggen die buit !
Ik ga d'er naar toe en ik zal hem leren,
Ik sla hem met 't zwaard, of steek hem aan speren !

Vrouw van Eggerik Hoe kan er nu iemand deez' kamer in komen?
Jij hebt liggen woelen, het was in je dromen.
Wat scheelt er je toch, waarom zo van streek ?
Je bent zo onrustig, al heel deze week.
Je kan maar niet slapen, je hebt niets gegeten,
Wat er je scheelt, wil ik nu wel weten.
Ik ben toch je vrouw, ik sta je terzijde,
Vertel me je zorgen, vertel me je lijden.

Eggerik Het is niet echt een lijden, vrouw,
Ik lig slechts wakker van de kou.

Vrouw van Eggerik Dat kan toch nooit de waarheid zijn,
Nee, 't is iets anders, wat doet je pijn ?

Eggerik Jij kan als al de vrouwen zagen,
En altijd verder gaan met vragen.
Ik zal je zeggen wat me verstoort :
Koning Karel wordt vermoord !
Ikzelf heb hem ter dood gezworen,
't Ware beter was hij nooit geboren !

Vrouw van Eggerik Mijn broeder Karel, die goede man,
Wat heeft hij u dan toch misdaan,
Dat ik versta al uit uw woorden :
Dat gij hem zelve wilt vermoorden ?

Eggerik Hij moet eraan, uit eigen schuld,
Dat is mijn wens, hij wordt vervuld.
En morgenvroeg al bij de raad,
dan ga ik over tot de daad.
En wie hem steunt, krijgt geen genade,
Want 'k word geholpen door kameraden.
We zijn met z'n allen gereed voor de strijd:
De koning is zijn leven kwijt !

Vrouw van Eggerik Verrader, geboefte, schandalige held,
Ik hoop dat ge zelf in de strijd wordt geveld.
Te leven met jou, is niet meer mijn verlangen
Nog liever zou ik je aan de strop zien hangen.

Eggerik Dat is weer typisch vrouwenpraat,
Maar daarvoor is het nu te laat !

Eggerik slaat zijn vrouw. Daarop roofst Elegast het zwaard en gaat weg. Hij komt even later bij Karel en beeft.

Karel Wat is er, mijn beste, je beeft als een riet,
Je bent er betrapt, zei ik het niet,
Dat 't beter was hier niet in te breken,
Maar ja, jij luistert niet naar mijn preken !

Elegast Het is helemaal niet, wat jij daar beweert,
Maar ik heb hier vannacht iets leerrijks geleerd.
Eggerik heeft de dood van de koning gezworen,
Ik heb het gehoord met mijn eigen oren !

Karel tegen publiek Nu weet ik waarom God mij uit stelen gebood,
Om mij te hoeden voor een al te snelle dood !

Elegast Maar jij bent bekend met het hof van de koning,
Ga snel naar zijn burcht en treed in zijn woning,
En zeg hem terstond wat je hier hebt gehoord,
Zoniet wordt de koning vandaag nog vermoord !

Karel De sterren verbleken, de dageraad breekt aan,
Ik zal dus maar snel naar de koning toe gaan.
Maar wat als de koning mijn woord niet gelooft ?
Dan kom jij getuigen, is dat beloofd ?

Elegast Mijn koning ben ik altijd trouw gebleven,
Ik wil het getuigen, al kost het mijn leven .

Karel en Elegast weg. Karel komt weer op.

Karel De here god zij toch weer geprezen,
omdat hij mij op 't gevaar heeft gewezen.
Hij denkt ook aan alles, volmaakt is zijn werk,
Want niemand heeft mijn thuiskomst bemerkt.
Eginhard !
Eginhard moet mij nu komen beraden,
Hoe dit verraad belet wordt tot daden.

Eginhard De haan heeft gekraaid, zo vroeg in de morgen,
Heeft er mijn koning een hoofd vol met zorgen ?

Karel Spot niet met deez' majesteit,
maar luister, het is de hoogste tijd.
Eggerik van Eggermond komt dadelijk naar de raad,
Hij wil me vermoorden, hij pleegde verraad !

Eginhard Dat moeten wij koste wat kost verhinderen,

Karel Maar hoe het gevaar verminderen ?

Eginhard Hoe zal 't gebeuren, dat moet je me leren

Karel Hij draagt er zijn wapens al onder zijn kleren !

Eginhard Dan doen wij dat ook, als wij dat mogen,
Zo wordt de bedrieger ook zelf bedrogen !

Karel Roep er mijn graven, roep mijn baronnen,
Met deze raad wordt dadelijk begonnen !

Iedereen komt op, behalve Eggerik en Elegast

Houdt allen uw zwaarden nu klaar om te steken,
Daar komt de verrader: let op mijn teken.

Eggerik Is dat een manier om de mensen t' ontvangen !?

Karel Waarom heb je jezelf met wapens behangen ?
Jij wou mij vermoorden, jij pleegde verraad,

Eggerik Hoe zou ik het wagen te plegen zo'n daad ?
Mijn trouw aan mijn vorst is steeds even groot,
Daarom was mijn zwaard daarnet al ontbloot,
Om hem te beschermen, dat is toch wel waar,
Want u, sire, koning, loopt heel groot gevaar.
Ik kwam het te weten, er is hier verraad !

Karel Daar hebt g' u heel knap uitgepraat,
Maar of ik uw woorden wel moet geloven
Dat laat ik aan god in de hemel hierboven.
Ik hoorde van Elegast, trouwe vazal,
Dat jij de koning vermoorden zal.

Eggerik Elegast, bedrieger en dief,
Diens woorden heb jij lief ?
Luister toch naar wat ik zeg, geloof nu toch mijn woorden,
Hoe zou ik mijn koning ooit durven vermoorden ?

Karel Aan de poort staat een ridder, hij is nu mijn gast,
Hij was ooit mijn dienaar, zijn naam : Elegast.
Laat hem nu binnen en laat hem aan 't woord,
Van wie kwam het plan tot de koningsmoord ?

Elegast Eggerik is't, die de plannen liet smeden.

Eggerik Ik een verrader ? Ik zou het niet weten.
Heer koning, geloof toch zijn woorden niet,
Hij is verrader, de dief en bandiet !

Elegast Zo te roepen en te tieren,
Past een ridder niet , o sire.

Eggerik Je spreekt met al te grote mond,
Pas maar op voor Eggermond.
Die zal die smaad niet licht vergeten.

Elegast Toch kan ik de waarheid weten,

Eggerik Hoe de waarheid, welke waarheid ?

Elegast Daarvoor neem ik nu de tijd.
Om u rustig uit te leggen,
Welke waarheid ik wil zeggen.
Ik was vannacht bij jou aan bed.

Eggerik Die dief, die moet er uit gezet !

Elegast Ik hoorde wat je daar ook zei.

Eggerik Wat deed die dief in 't huis van mij ?!

Elegast Ik nam je zwaard, dat je behoedde,
Ik hoorde je slaan, en zag je vrouwe bloeden.

Eggerik Moet ik me dit ook laten zeggen ?

Karel Het is aan u om't uit te leggen.

Eggerik Hij noemt mij verrader, dat ben ik niet !

Karel Een van u beiden spreekt de waarheid niet.

Elegast Hij was van plan te plegen die moord !

Eggerik Ik zweer van niet, 't is woord tegen woord !

Karel God zal beschikken wie de waarheid hier zegt,
Laat de zwaarden nu spreken in tweegevecht !

Elegast en Eggerik houden nu een tweegevecht.

Karel Zo hield god een rechtvaardig gericht :
Het kwaad is voor de waarheid gezwicht.
Elegast is voortaan in mijn woning,
De hoogste in rang al na zijn koning.
Hij krijgt Eggeriks vrouwe, mijn zuster, tot bruid,
Dat is toch rechtvaardig, en daarmee is 't uit.